SPARKATLAS PAKET ZA MALE PRIRODNJAKE

Posetioci cveća

Upoznaj životinje koje pomažu cveću da napravi semenke: pčele, leptire, noćne leptire, bube, osolike muve i kolibrije.

ŠTA JE U PAKETU

02 Vodič za odrasle: minut čitanja
03 Tabela posetilaca: šest pomagača
04 Straža na cvetu: ko sleti?
05 Poređaj posetioce
06 Nacrtaj jednog posetioca izbliza

TREBAĆE VAM

bojice ili flomasteri

sunčano mesto sa cvećem

5 mirnih minuta za posmatranje

VREME

Oko 10 minuta po strani

Naše posmatranje cveća

Datum _____ Gde smo gledali _____

Vreme danas · Zaokruži jedno

◯ sunčano ◯ oblačno ◯ kišovito ◯ vetrovito

UZRAST Klica 2–3 Mlada biljka 3–5 Mlado drvo 5–7

Svaka strana aktivnosti pokazuje uzrast.

ZAŠTO JE OVO VAŽNO

Cveće i njihovi posetioci trebaju jedni druge. Posmatranje ko sleti, pa sortiranje i crtanje, pretvara baštu u živu laboratoriju.

Pre nego što počnete

Minut čitanja za odrasle.

Kako se koristi (oko 10 minuta po strani)

1. **Počnite napolju ako možete.**
   Sedite kraj cveća po toplom, mirnom danu. Zatim otvorite tabelu.
2. **Imenujte šta vidite.**
   Pokazujte slike. Neka dete kaže pčela, leptir, noćni leptir.
3. **Posmatrajte, pa poređajte.**
   Brojite prave posetioce. Poređajte slike na dnevne i noćne.
4. **Stanite dok je zabavno.**
   Jedna strana je dovoljna. Vratite se drugi sunčani dan.

Tri načina igre

Klica 2–3

Pokazuj slike, zuji i maši krilima, boj posetioca.

Mlada biljka 3–5

Obeleži tabelu, broj pčele i leptire, deli dan i noć.

Mlado drvo 5–7

Uporedi pčelu i osoliku muvu, duže broj, napiši jedno čuđenje.

Male napomene o bezbednosti

Gledajte sa koraka razmaka. Nikad ne dirajte, ne hvatajte i ne mlatite pčele, ose ili bube. Prvo proverite alergije na insekte. Noćne leptire na zidu gledajte mekim svetlom. Operite ruke posle šetnje.

Saveti za štampu

Strana 1 je naslovna. Da uštedite mastilo, štampajte samo strane 2 do 6. Svaka strana radi i u crno-belom, na Letter ili A4.

Čudite se naglas zajedno

- Zašto noćni leptir leti noću, a leptir danju?
- Kako da razlikuješ pčelu od osolike muve?
- Šta bi cvet radio bez svojih posetilaca?
- Koji bi posetilac najviše voleo da budeš jedan dan?

ZA ODRASLE

Oprašivači su najživlji po toplom, sunčanom, mirnom danu. Ako je hladno ili kiša, igrajte se tabelom u kući i sačuvajte stražu na cvetu za kasnije.

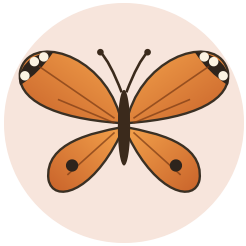
Pomagači cveća

Tabela životinja koje prenose polen sa cveta na cvet.

Gledaj, pokaži i označi svakog pomagača kojeg znaš ili vidiš.

☐ **medonosna pčela**

☐ **leptir**

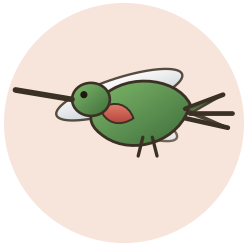
☐ **noćni leptir**

☐ **osolika muva**

☐ **buba**

☐ **kolibri**

gde živi

Nacrtaj ovde

☐ **moj posetilac**

ZA ODRASLE

Polen se lepi za dlaku, perje i sjajne oklopčiće, pa se otrgne na sledećem cvetu. Tako mnoge biljke dobiju semenke i plodove.

IGRAJTE NA SVOJ NAČIN

Lakše: Zaokruži tri slike pre nego što krenete i tražite samo njih.

Teže: Kolibri žive gde zime ostanu blage. Imenuj jedno mesto gde bi kolibri mogao da dođe.

Straža na cvetu

Ko dolazi da poseti cveće?

Sedite kraj cveća 5 minuta. Stavite crticu svaki put kad neko sleti.

Prvo pogodi: ko će najčešće doći?

 Pčela ☐ **Leptir** ☐ **Osolika muva** ☐ **Nešto drugo** ☐

POSETILAC	CRTE	UKUPNO
Pčela		
Leptir		
Osolika muva		
Buba		
Nešto drugo		

Nacrtaj cvet i jednog posetioca.

Brzi tragovi

- Osolike muve imaju 2 krila. Pčele imaju 4.
- Leptiri odmaraju sa krilima gore. Noćni leptiri često sa krilima ravno.
- Bube više hodaju nego što lebde.

ZA ODRASLE

Pogađanje, pa brojanje, je način na koji rade naučnici. Pravo posmatranje gradi strpljenje i pokazuje da je tiha bašta puna pomagača.

IGRAJTE NA SVOJ NAČIN

Lakše: Samo broj pčele na prstima.
Teže: Posmatraj dva različita cveta. Koji je imao više posetilaca?

Dan ili noć?

Poređaj posetioce cveća prema tome kad obično rade.

Izgovori svako ime. Označi dan ili noć. Zatim nacrtaj po jednog u zonama.

Označi dan ili noć za svakog

medonosna pčela

☐ Dan ☐ Noć

leptir

☐ Dan ☐ Noć

noćni leptir

☐ Dan ☐ Noć

osolika muva

☐ Dan ☐ Noć

buba

☐ Dan ☐ Noć

kolibri

☐ Dan ☐ Noć

Dnevni posetioci

Nacrtaj ili napiši ovde

Koliko? _____

Noćni posetioci

Nacrtaj ili napiši ovde

Koliko? _____

Blago pravilo, ne zakon

Neki noćni leptiri lete danju
Stakleni noćni leptiri liče na pčele i posećuju cveće na suncu.

Neke pčele kreću rano
Po toplom jutru pčele mogu biti napolju pre doručka.

Noćna smena

Mnogi bleđi, slatko mirišući cvetovi se otvaraju u sumrak za noćne leptire. Dug jezik noćnog leptira dosegne nektar koji drugi insekti ne mogu.

ZA ODRASLE

Redanje po pravilu (dan ili noć) je rana nauka: stavi stvari u grupe, pa primeti izuzetke. Izuzeci drže radoznalost živom.

IGRAJTE NA SVOJ NAČIN

Lakše: Poređaj samo pčelu, leptira i noćnog leptira.
Teže: Dodaj još jednog posetioca kojeg znaš i odluči: dan ili noć?

Strana mog posetioca

Polako nacrtaj jednog pomagača cveća, kao pravi detektiv prirode.

Nacrtaj ga velikog u kutiji. Zatim pogledaj izbliza i nacrtaj jedan sitni deo.

Posetilac kojeg sam gledao/la

Pogledaj izbliza: krilo, noga, kljun ili pipci

Boje koje vidim

Posećivao/la je _____

Kretao/la se kao _____

Pitam se _____

ZA ODRASLE

Sporo crtanje je pažljivo gledanje. Piši njihove reči tačno kako ih kažu. Tako čuđenje ostaje njihovo.

IGRAJTE NA SVOJ NAČIN

Lakše: Šaraj bojama i zuji dok crtaš.
Teže: Nacrtaj istog posetioca sutra. Šta izgleda drugačije?